

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ภาวะโลหิตจาง และปัจจัยที่นำไปสู่ภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในผู้สูงอายุ ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางกัญญา แผลนกุล
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติดา	ไกรพิบูลย์	ประธานกรรมการ
อาจารย์อนันต์	เอียวเจริญ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ต่าย	เชียงฉี	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะโลหิตจางในผู้สูงอายุและปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่นำไปสู่การเกิดภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในผู้สูงอายุเขตตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่สมัครใจจำนวน 276 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามประวัติการเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา แบบสอบถามพฤติกรรมบริโภคอาหารของผู้สูงอายุ และแบบสอบถามความรู้ของผู้สูงอายุในเรื่องภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows โดยหาความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการศึกษาพบว่า

ตอนที่ 1 ภาวะโลหิตจางในผู้สูงอายุ

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะโลหิตจาง กลุ่มตัวอย่างมีภาวะโลหิตจางคิดเป็นจำนวนร้อยละ 42.75 พบมากในผู้ที่มีอายุมากกว่า 70 ปี เพศชาย สถานภาพโสด ลักษณะครอบครัวอาศัยอยู่คนเดียว อาชีพรับจ้างทั่วไป ไม่มีโรคประจำตัว ภาวะโภชนาการต่ำ รายได้ต่ำ ความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัวและขณะหัวใจคลายตัวสูง มีอัตราการเกิดภาวะโลหิตจางสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

1.2 ประวัติการเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมาของผู้สูงอายุที่มีภาวะโลหิตจาง ส่วนใหญ่มีอาการเป็นหวัด ไอ จาม น้ำมูกไหล คัดจมูก 1-5 ครั้ง เคยมีอาการหน้ามืดตาลาย วิงเวียนศีรษะ เวลาใช้แรงงาน 1-5 ครั้ง และมีอาการเหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย ไม่มีแรง ซีด 1-5 ครั้ง

1.3 พฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุที่มีภาวะโลหิตจาง ส่วนใหญ่รับประทานอาหารครบทุกมื้อ จัดเตรียมอาหารเอง ประกอบอาหารเอง รับประทานเมี่ยงเป็นอาหารว่าง การรับประทานอาหารเช้า 1 สัปดาห์ ส่วนใหญ่รับประทานอาหารที่ประกอบด้วยเนื้อสัตว์ 2 มื้อ รับประทานผักมากกว่า 7 มื้อ โดยมากเป็นผลไม้ ผักต่าง ๆ ที่มีรสฝาดมากกว่า 7 มื้อ การรับประทานผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวหลังมื้ออาหาร 1-3 มื้อ ไม่ดื่มนม น้ำชา กาแฟ หลังมื้ออาหาร แต่ดื่มนมถั่วเหลือง (น้ำเต้าหู้) 1-3 มื้อ

1.4 ความรู้เกี่ยวกับภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กของผู้สูงอายุที่มีภาวะโลหิตจาง ส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่นำไปสู่การเกิดภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในผู้สูงอายุ

ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ ภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก ในผู้สูงอายุมี 2 ปัจจัย 4 ตัวแปร คือ

2.1 ประวัติความเจ็บป่วยในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ได้แก่ อาการเหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย ไม่มีแรง ซีด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และอาการถ่ายอุจจาระสีดามีเลือดปนออกมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ได้แก่ ในเรื่องการได้มาของอาหารที่รับประทาน และการรับประทานผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวหลังมื้ออาหาร ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

Thesis Title	Prevalence of Anemia and Factors Leading to Iron Deficiency Anemia Among Elderly at Meafaekmai Sub-District, San Sai District, Chiang Mai Province		
Author	Mrs. Kanya Pheankul		
M.Ed.	Health Promotion		
Examining Committee	Asst. Prof. Dr. Suchada	Kraiphikul	Chairman
	Lect. Anan	Aeocharoen	Member
	Assoc. Prof. Dr. Tay	Chiengchee	Member

Abstract

The purpose of this survey research was to study prevalence of anemia and factors leading to iron deficiency anemia among elderly at Meafaekmai Sub-District, San Sai District, Chiang Mai Province. The subjects consisted of 276 voluntary elderly. The data were collected through questionnaires. Statistical techniques for data analysis were frequency, percentage and Stepwise Multiple Regression by using SPSS for windows.

The findings were as the follows:

1. Prevalence of anemia among the elderly.

1.1 It was found that prevalence of this sample group was 42.75% and finding more in male age of 70 years old or more, single or self living, without personal sickness, malnutrition and systolic and diastolic blood pressure performed at the high level. This personal record represented the growing of prevalence of anemia at the higher rate than the other group.

1.2 Due to one-month record represented statistical of common cold, nasal secretions for one or five times a headache white doing exercise for one or five times and being easily weak for one or five times.

1.3 Eating behavior which was correlated with prevalence of anemia was found in self cooking group during one week with the production of their food which consisted of two sets of meat, two sets of vegetable, seven sets of citrus fruit, one or three sets of citrus fruits after normal meal and one or three sets of yellow bean milk.

1.4 The background study of the sample group concerning this prevalence were found at the low level.

2. Factors leading to iron deficiency anemia among the elderly.

Due to one-month record, it was found that the first factor concerning the upward trend of weakness was at the significant level of .01 and the upward trend of cholera blood at the significant level of 0.05. The second factor concerning eating behavior. Such as ways of getting food and having citrus fruits after meal in a previous week which represented the significant level of .05